

**Συνομιλώντας με την
Αριστέα Παπαλεξάνδρου**

**Ημέρα Ποίησης,
19 Μαρτίου 2021**

ΓΕ.Λ. Μαραθώνα

Στις 19 Μαρτίου 2021 οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί του ΓΕ.Λ. Μαραθώνα φιλοξένησαν την ποιήτρια Αριστέα Παπαλεξάνδρου, της οποίας ποιήματα φιλοξενούνται στο Φάκελο Υλικού Λογοτεχνίας Γ λυκείου. Αυτή η διαδικτυακή συνάντηση μέσω του webex έδωσε κίνητρα στους μαθητές να αλλάξουν τον τρόπο που μελετούν λογοτεχνία, να αναθεωρήσουν ενδεχόμενες απόψεις για τους ποιητές, να χαλαρώσουν από την κόπωση των τηλεμαθημάτων που προκάλεσε η πανδημία.

Η συνομιλία είχε εξαιρετικό ενδιαφέρον, καθώς αποκάλυψε ένα χαρισματικό άνθρωπο από αυτούς που η εποχή μας έχει ανάγκη. Η Αριστέα Παπαλεξάνδρου ήταν καθημερινή, χειμαρώδης, ειλικρινής, αποκαλυπτική, μερικές φορές αποστομωτικά αυτοσαρκαστική.

Κάποιες φορές με αφοπλιστική ειλικρίνεια ομολόγησε «*ότι τα ποιήματα που συμπεριλαμβάνονται στα σχολικά βιβλία δεν ήταν καλή επιλογή.*», τονίζοντας ότι «*η ποίηση, η λογοτεχνία, η Τέχνη είναι εκεί, στα βιβλία, για να την αισθάνεσαι, να τη νιώθεις, όχι για να δίνεις εξετάσεις. Πώς μπορώ παραδείγματος χάρη να χωρίσω και η ίδια ένα ποίημά μου σε ενότητες; Χρησιμότερο είναι να ρωτούμε: Τι σε συγκίνησε;*»

Με ευγένεια αναφέρθηκε σε ανθρώπους που τη βοήθησαν: «*Σημαντικοί άνθρωποι κατέβαιναν κάτω, στην είσοδο της πολυκατοικίας, μου άνοιγαν με ευγένεια και με καλούσαν να συζητήσουμε. Ήταν για μένα δάσκαλοι. Είναι καλό, λοιπόν, να μιλάμε με τους δασκάλους μας, διότι είναι δύσκολο να είσαι νέος. Ιδιαίτερα σήμερα με το διαδίκτυο, το Facebook. Αναρωτιέμαι μερικές φορές αν σήμερα θα μάθαινα πράγματα σημαντικά.*»

Άλλοτε πάλι με ύφος απροσδόκητα εξομολογητικό παραδέχθηκε ότι «*είναι τεμπέλα για να γράφει πεζογραφήματα*», ενώ με συγκινητική ανιδιοτέλεια απήγγειλε το ποίημα «Δραπέτισσα».

Η ποιήτρια «δίδαξε» τη δύναμη της Τέχνης, τη σημασία της φιλαναγνωσίας, τη σημαντικότητα του πολίτη, την αξία του φεμινισμού, το σεβασμό. Απέδειξε ότι αυτός που γεννά τη δημιουργία δεν απέχει από τις καθημερινές υποχρεώσεις, δεν ονειροπολεί, αλλά έμπρακτα αποδεικνύει τη συνεισφορά του στο κοινωνικό σύνολο.

Σε αυτή τη συνάντησή η ποιήτρια Αριστέα Παπαλεξάνδρου έθεσε ένα καμβά ερωτημάτων, τα οποία όλοι οφείλουμε να θέτουμε προς τον εαυτό μας.

Την εκδήλωση προλόγισε η εκπαιδευτικός Δέσποινα Μπακοπούλου, την οποία συντόνιζε με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών, Διονυσίας Λυμπεροπούλου και Μαρίας Νταβαρίνου. Στην εκδήλωση συμμετείχε και η Συντονίστρια Φιλολόγων του 5^{ου} ΠΕ.Κ.Ε.Σ Αττικής Ευθυμία Αργυρού.

Ο πρόλογος καλωσορίσματος τη κα. Μπακοπούλου προς την ποιήτρια.

« Καλημέρα σας,

Χαίρομαι ιδιαίτερα που έχω σήμερα την ευκαιρία να σας συστήσω την ποιήτρια Αριστέα Παπαλεξάνδρου. Γεννημένη στο Αμβούργο, σπούδασε μουσική, μεσαιωνική και νεοελληνική λογοτεχνία. Τον Δεκέμβριο του 2017 τιμήθηκε από την Ακαδημία Αθηνών με το Βραβείο Πέτρου Χάρη για την ποιητική συλλογή «Μας προσπερνά» από τις Εκδόσεις Κέδρος (2015).

Μέσα από τις ποιητικές συλλογές της ο αναγνώστης κατανοεί ότι η Αριστέα Παπαλεξάνδρου αναζητά τη λύτρωση βαθαινόντας σε ενδοσκόπηση του δικού της ψυχικού κόσμου. Αποπειράται να διευρύνει κυρίως το δικό της ποιητικό σύμπαν, βοηθώντας παράλληλα και εμάς τους αναγνώστες να νιώσουμε τον μικρόκοσμό μας, το ατομικό μας συναίσθημα.

Με θεματολογία ποικίλη που απασχολεί τον σύγχρονο άνθρωπο, μας ωθεί να αμφισβητήσουμε τα δεδομένα, με το καυστικό χιούμορ που και η ίδια αντιμετωπίζει γεγονότα και πρόσωπα. Τολμηρή, ειρωνική, αυτοσαρκαστική, άλλοτε μελαγχολική διαμορφώνει ταυτοχρόνως ένα διακριτικό και ένα διακριτό τρόπο γραφής με τον οποίο περιπλανιέται μεταξύ της παράδοσης και του μοντερνισμού, χρησιμοποιώντας μια «παιγνιώδη» γλώσσα, με την οποία, όπως έχει γραφεί, «δεν θέλει απλώς να κολακεύει, αλλά να μας βάζει μπροστά σε έναν μεγάλο καθρέφτη, χωρίς να αφήνει καμία έξοδο από την πραγματικότητα.»

Η ίδια η ποιήτρια δηλώνει σε Συνέντευξή της προς την Αθηνά Ροσόγλου ότι « όλα αυτά τα χρόνια, συνέχισε να γράφει ένα βασικό ποίημα », προσθέτοντας ότι η ποίηση θα συνεχίσει να είναι «σε κατάσταση παρατεταμένης" αναστολής "», όπως και η ζωή της.

Χωρίς να θέλω να σας κουράσω περισσότερο, κλείνω δηλώνοντας πόσο αδύναμη νιώθω με αυτό το καλωσόρισμα. Ίσως είναι καλύτερα να σωπάσω, καθώς η ποίηση είναι «προσωπική υπόθεση», όπως γράφει και ο Γάλλος κριτικός, στοχαστής και ποιητής Valery, και να δώσω το χρόνο στην προσκεκλημένη μας να συνομιλήσει με τους μαθητές .

Αριστέα, να σου συστήσω τη Ματίνα, την Ιωάννα και το Νίκο, την Αντιγόνη, τη Χριστίνα, τη Νίκη και τη Δήμητρα.

Σας ευχαριστώ»

Η συνέντευξη της ποιήτριας Αριστέας Παπαλεξάνδρου

Νίκος Φράγκος (Γ4): Ποια πιστεύετε ότι είναι η αξία της ποίησης για τον σύγχρονο άνθρωπο; Σε ποιον πιστεύετε ότι είναι πιο ωφέλιμη, στον ποιητή ή στον αναγνώστη;

Αισθάνομαι ότι η τέχνη είναι ένα κίνημα. Όπως ισχυρίζεται και ο Όσκαρ Ουάιλντ στο έργο του «Η αντιλογία της τέχνης με τη ζωή», η τέχνη δεν είναι χρήσιμη. Απλώς είναι αυτή που μας κάνει να ζήσουμε τη σχέση ποιητή - τέχνης στα γράμματα. Στο μυαλό μου έρχεται και ο διάλογος του

Rainer Maria Rilke με το νεαρό ποιητή: «Γιατί γράφεις;» «Γιατί μου αρέσει.» «Μπορείς να ζεις χωρίς αυτήν;» «Όχι». «Ε!, τότε είσαι και ποιητής.» Ταυτίζομαι με αυτές τις σκέψεις. Η τέχνη είναι μία μοίρα και μία ανάγκη. Δεν υπάρχουν κανόνες, υπάρχει από μόνη της. Κάποιες φορές η ζωή μας ταυτίζεται με την τέχνη. Η τέχνη δεν είναι για τους πολλούς και για τους λίγους, αλλά είναι για τον καθένα ξεχωριστά, όπως μεταφράζει ο Χειμωνάς στον Άμλετ του Σαίξπηρ. Η τέχνη σημαδεύει · χωρίς αυτήν δεν γίνεται τίποτα.

Ματίνα Χρυσούλα (Γ4): Πιστεύετε ότι υπάρχει το ταλέντο στην ποίηση ή απλώς είμαστε αυτό ακριβώς που επιθυμούμε όπως αναφέρει ο Ζαν Λακόν;

Αν υπάρχει ταλέντο; Και ναι και όχι. Δεν μπορώ να εξηγήσω για ποιο λόγο η ίδια επέλεξα να γράφω ποιήματα. Δεν μπορώ να σας πω ένα λόγο. Μάλλον η απόφαση με επέλεξε. Η αντίληψη ότι όλα είναι θέμα επιθυμίας, μάθησης και ίσως μία μεταφυσική διάθεση αποτελεί απάντηση στο ερώτημα. Νομίζω ότι είναι ένας συνδυασμός Παιδείας και ταλέντου. Η ίδια πάντα διάβαζα. Αγαπώ να διαβάζω. Βέβαια μέσα στην επιθυμία δεν υπάρχει το ταλέντο. Για παράδειγμα, κάποτε ήθελα να γίνω ψυχαναλύτρια, αλλά ήταν αποτρεπτικό το γεγονός ότι έπρεπε να σπουδάσω στην Ιατρική!

Νίκος Φράγκος (Γ4): Τι σας ώθησε να ασχοληθείτε με τη λογοτεχνία;

Η ίδια ζούσα σε μία μεσοαστική οικογένεια που φρόντιζε τα παιδιά της να διαβάζουν λογοτεχνία. Στα σχολικά χρόνια μάθαινα αγγλικά, γαλλικά και αγαπούσα τη λογοτεχνία. Ως μαθήτρια όμως δεν είχα καλό βαθμό. Και στο πρώτο και στο δεύτερο τετράμηνο δεν είχα ποτέ περισσότερο από 13. Όμως ήθελα πάντα να διαβάζω, κυρίως εξωσχολικά. Το σχολείο, την ώρα του μαθήματος, μου ήταν βαρετό. Αλλά όταν κάναμε για τη γενιά του '30, για παράδειγμα το Σεφέρη, έτρεχα και αγόραζα το βιβλίο. Έτσι διάβαζα. Αργότερα πέρασα στη Φιλοσοφική. Και τότε, σε γενικές γραμμές, τα διαβάσματα μου ήταν εξωσχολικά. Στη Δραματική σχολή διάβασα πιο πολύ, γιατί γνώρισα τη λογοτεχνία. Γνώρισα σημαντικούς ανθρώπους. Δούλεψα και ως μεταφράστρια. Όλα αυτά μου έδωσαν ώθηση. Κυρίως νομίζω ότι ήταν η «μεταφυσική» αγάπη για τη λογοτεχνία. Αυτή μου έδωσε κίνητρο. Και εδώ θέλω να ομολογήσω κάτι. Δεν νιώθω περήφανη για τη σχολική ζωή μου, αν σκεφθώ ότι στο σχολείο είχα χαμηλό βαθμό χωρίς εμπνευσμένους καθηγητές. Αυτό σήμερα γίνεται κίνητρο. Να επισκέπτομαι σχολεία και να έχω την τόλμη να λέω «Αυτό το ποίημα δεν μου αρέσει. Αυτό μου αρέσει». Να παραδέχομαι ότι δεν μπορώ να ζήσω χωρίς την ποίηση. Να εξομολογούμαι ότι δεν είναι καλό οτιδήποτε γράφω. Ότι ήμουν τυχερή που επέλεξα να εργαστώ στο χώρο του βιβλίου. Ότι γνώρισα ανθρώπους που με «άκουγαν», άκουγαν ακόμη και τα παιδιαρώδη ποιήματά μου. Ότι ίσως ήταν η νεότητα και η τρέλα της. Ίσως η έπαρση. Ότι δεν είχα την αίσθηση του κινδύνου.

Ποια ήταν η πηγή της έμπνευσής σας;

Όλα. Κυρίως το διάβασμα. Γιατί είναι πρωτοποριακός όποιος αγαπά την λογοτεχνία.

Ματίνα Χρυσούλα (Γ4): Ποια επιρροή είχε η σχέση σας με την Κική Δημουλά στην ποίησή σας;

Πράγματι η σχέση μου με τη Κική ήταν στενή* ακόμα και σε αυτή την τελευταία συλλογή μου «Νυκτερινή Βιβλιοθήκη», που εκδόθηκε μόλις πριν λίγες ημέρες. Η Κική είναι το 80% της ελληνικής ποίησης. Το στίγμα της ήταν έντονο στην πρώτη μου ποιητική συλλογή «Δύο όνειρα πριν». Στην αρχή είχαμε μεταξύ μας αλληλογραφία για πολλά χρόνια. Τα τελευταία δέκα χρόνια έγινε φίλη δυνατή . Έπαιξε σημαντικό ρόλο - ακόμα και τώρα παίζει. Ήταν άνθρωπος ευφυής, εγγράμματος, σημαντική ποιήτρια. Ξεπέρασε ακόμη και το σύζυγό της το Νίκο Δημουλά. Όμως θέλω να αναφέρω και την Ελένη Βακαλό και τη Λυντία Στεφάνου. Όλες αυτές οι ποιήτριες με βοήθησαν. Η Κική με μεγάλη γενναιοδωρία .

Κολοκύθα Δήμητρα (Α1) : Τι σας ωθεί να γράφετε; Όταν είστε συναισθηματικά καλή ή όταν είστε στενοχωρημένη;

Ο ευτυχισμένος δεν ασχολείται με την ποίηση. Όταν η ίδια είμαι καλά, κοιτώ να περνώ καλά. Τα ποιήματα έρχονται σε στιγμές που είναι ιδιαίτερα συναισθηματικές. Ακόμη και τα ερωτικά τα γράφεις όταν έχεις χωρίσει. Για να δημιουργήσεις, χρειάζεται συνεχώς τα επεξεργάζεσαι ένα προσωπικό βίωμα. Αξιοποιώ μία κατάσταση. Άλλωστε οι ψυχαναλυτές ενθαρρύνουν να γράφουμε, αλλά το γράψιμο δεν είναι ψυχανάλυση. Η δημιουργία αξιοποιεί όλα τα συναισθήματα.

Είμαι ένας φυσιολογικός άνθρωπος, με τα πάνω και τα κάτω. Είμαι και αρκετά ευαίσθητη. Ίσως για αυτό γράφω. Βέβαια όλοι οι ευαίσθητοι δεν γίνονται συγγραφείς. Ίσως γράφεις καλά όταν κρατάς τον πόνο σου για σένα. Αλλιώς δεν βγαίνει το έργο τέχνης. Για παράδειγμα ο Ευριπίδης έγραψε για τη Μήδεια όχι γιατί γνώρισε τέτοια γυναίκα αλλά γιατί χρησιμοποίησε συμβολισμούς.

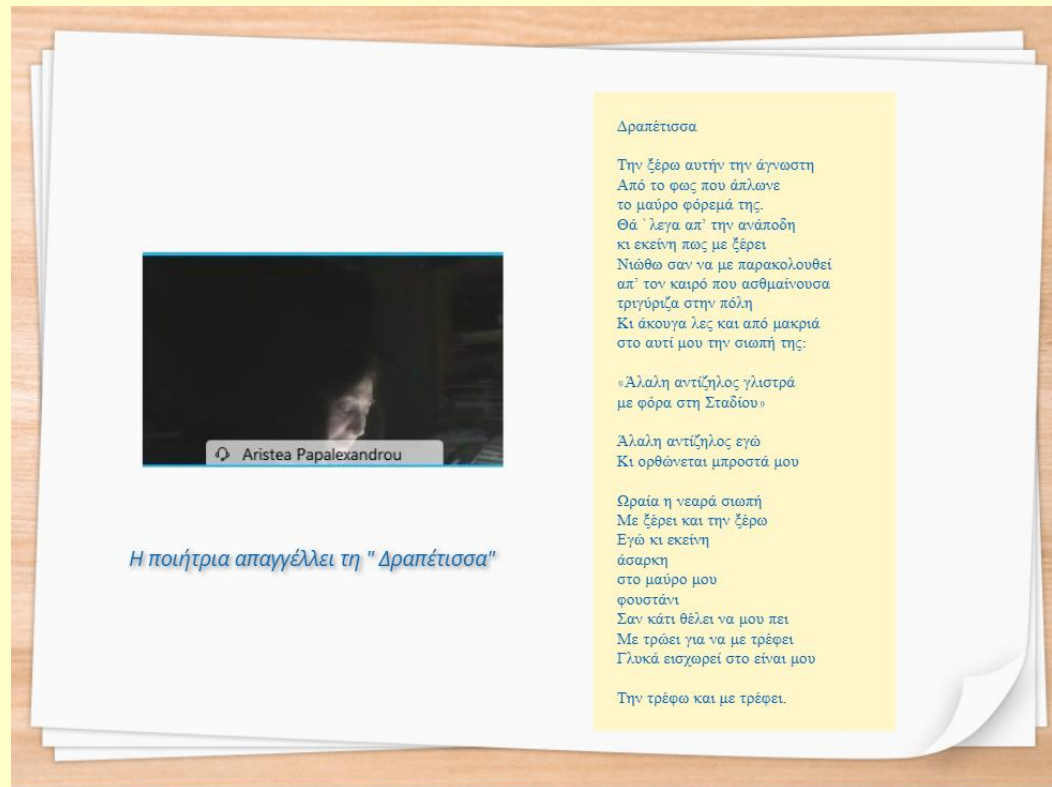
Ιωάννα Χρυσίνα (Β4): Αν έπρεπε να ξεχωρίσετε ένα ποίημα ποιο θα ήταν; Γιατί;

Αδύνατον να απαντήσω σε αυτή την ερώτηση, σήμερα μάλιστα που είναι και ημέρα ποίησης. Πράγματι δεν μπορώ να διαλέξω. Άλλωστε τόσα χρόνια γράφω το ίδιο μοτίβο, το ανεκπλήρωτο της ζωής. Η ζωή και η ελευθερία εξαρτώνται από μας. Είναι «στενός ο κορσές του υπαρξιακού».

Ματίνα Χρυσούλα (Γ4): Στο ποίημα «Δραπέτισσα» νιώθω διαισθητικά, χωρίς συγκεκριμένη αιτία, ότι μιλάτε για την μοναξιά. Θα χαρακτηρίζατε την ποίησή σας αφηρημένη; Πώς μπορεί αναγνώστης να ερμηνεύσει τα ποιήματά σας;

Ξαναδιαβάζοντας τώρα μαζί σας το ποίημα ανακαλύπτω πως συνομιλώ με τη Μούσα, η οποία είναι άπιαστη, άφταστη. Η Δραπέτισσα είναι η φυγή. Και η γραφή είναι φυγή, είναι μία μοναχική κατάσταση. Νομίζω πως ο αναγνώστης μπορεί να ερμηνεύσει κάθε ποίημα. Ο μαθητής για παράδειγμα δεν χρειάζεται να μαθαίνει να χωρίζει ενότητες, να αναζητά τι σκεφτόταν ο ποιητής. Χρειάζεται να αισθάνεται. Να λείπει τον συγγραφέα. Τι του αρέσει, τι δεν του αρέσει.

Δραπέτισσα

Την ξέρω αυτήν την άγνωστη
Από το φως που άπλωνε
το μαύρο φόρεμά της.
Θά 'λεγα απ' την ανάποδη
κι εκείνη πως με ξέρει
Νιώθω σαν να με παρακολουθεί
απ' τον καιρό που ασθμαίνουσα
τριγυρίζα στην πόλη
Κι άκουγα λες και από μακριά
στο αυτί μου την σιωπή της:

«Αλάλη αντίζηλος γλιστρά
με φόρα στη Σταδίου»

Αλάλη αντίζηλος εγώ
Κι ορθώνεται μπροστά μου

Ωραία η νεαρά σιωπή
Με ξέρει και την ξέρω
Εγώ κι εκείνη
άσαρκη
στο μαύρο μου
φουστάνι
Σαν κάτι θέλει να μου πει
Με τρέφει για να με τρέφει
Γλυκά εισχωρεί στο είναι μου

Την τρέφο και με τρέφει.

Ματίνα Χρυσούλα (Γ4): Στο ποίημα «Σαν απάντηση» και συγκεκριμένα στους στίχους «χωρίς στιγμή να φοβηθούν, χωρίς στιγμή να κλάψουν τον αγαθό τους σύζυγο τον αγαθό τους άντρα» διαφαίνεται η αντίληψη ότι οι γυναίκες είναι ανεξάρτητες και αυτόνομες. Θα ορίζατε τον εαυτό σας ως φεμινίστρια; Πώς επηρεάζει η γυναικεία φύση σας την ποίηση σας;

Τι είναι άραγε φεμινισμός; Ποια γυναίκα χαρακτηρίζεται φεμινίστρια; Είναι σίγουρα αυτή που μπορεί να σταθεί μόνη στα πόδια της. Η ίδια μεγάλωσα σε επαρχιακή πόλη όπου εκεί και για μένα υπήρξε το δικό μου me too. Πάντα με ρώταγαν «πότε θα παντρευτείς;» «Θα παντρευτείς τον γιατρό;». Τελικά το έκανα, αλλά χώρισα στα 25. Σε όλους τους κλάδους υπάρχει η πατριαρχία. Ακόμα και στην ποίηση. Φέρνω στο νου μου το «Σαν απάντηση». Το έγραψα γιατί ένιωσα την ανάγκη να απαντήσω στον Καρυωτάκη. Αρκετοί έγραψαν ότι θα του άρεσε το ποίημα. Η ίδια προσπάθησα να δω και τη δική του πλευρά, να τον εντάξω στην εποχή του. Κατανόησα ότι δύο αγάπες είχε, την ποίηση και την Σκορδούλη. Όχι την Πολυδούρη, παρόλο που τον αγάπησε με πάθος και αφιερώθηκε στην ποίηση για χάρη του. Με εκείνη δεν ήταν γενναιόδωρος. Δεν της αφιέρωσε κανένα ποίημα. Ούτε ένα στίχο.

Αντιγόνη Τουρκαντώνη (Β4): Η ποίηση κινείται εκτός λογικής. Είναι όμως πολιτικοποιημένη. Πιστεύετε ότι χρειάζεται να είμαστε πολιτικοποιημένοι στην ποίηση;

Πολιτικός είναι ο άνθρωπος που είναι μέλος μιας «πόλης». Ακόμα και η γυναίκα είναι μέλος της πόλης. Όλα είναι «πολιτικά» το 2021. Το καθετί απορρέει από λόγο πολιτικό. Επομένως και η σχέση μας με την τέχνη είναι λόγος πολιτικός. Όχι κομματικός. Ο καλλιτέχνης πρέπει να είναι «άστεγος»

Χριστίνα Δίβαρη (Γ1): Αν χρειάζοταν να διαλέξετε μία τέχνη, ποια θα διαλέγατε; Την ποίηση;

Το θέατρο θα επέλεγα. Μάλιστα η τελευταία μου ποιητική συλλογή είναι στα όρια ποίησης και θεάτρου.

Νίκος Φράγκος (Γ4): Θεωρείτε σημαντική την ενασχόληση των νέων με την τέχνη και ειδικότερα με την ποίηση; Ποιες είναι οι συμβουλές που θα δίνατε σε έναν νέο που επιθυμεί να ασχοληθεί με αυτό το χώρο;

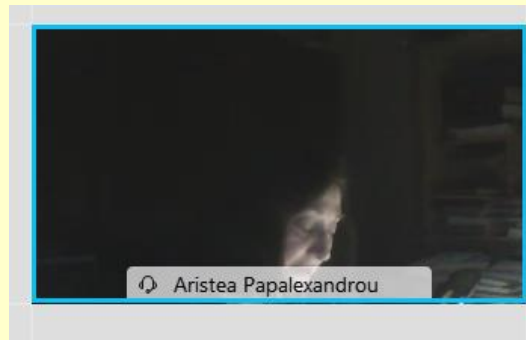
Η ενασχόληση με την τέχνη είναι σημαντική. Χρειάζεται όμως είναι να μην ακούτε τους φιλολόγους! Να τους ακούτε μόνο για να μπορέσετε να περάσετε σε μία σχολή στο πανεπιστήμιο. Συμβουλή μου είναι να μην ακούτε και τους ποιητές που δίνουν συμβουλές!

Να διαβάζετε. Να αποκτάτε την εμπειρία μόνοι σας. Να βρίσκετε το δάσκαλο στη μαθητεία της τέχνης. Μία καλή άσκηση είναι να ρωτάτε «αυτόν» που έχετε μελετήσει. Να «ρωτάτε» τους ξένους συγγραφείς μεταφράζοντας. Άλλωστε είναι και μία καλή εξάσκηση της ξένης γλώσσας. Θα μάθετε όμως και να διαβάζετε. Στο τέλος θα αγαπήσετε την Τέχνη.

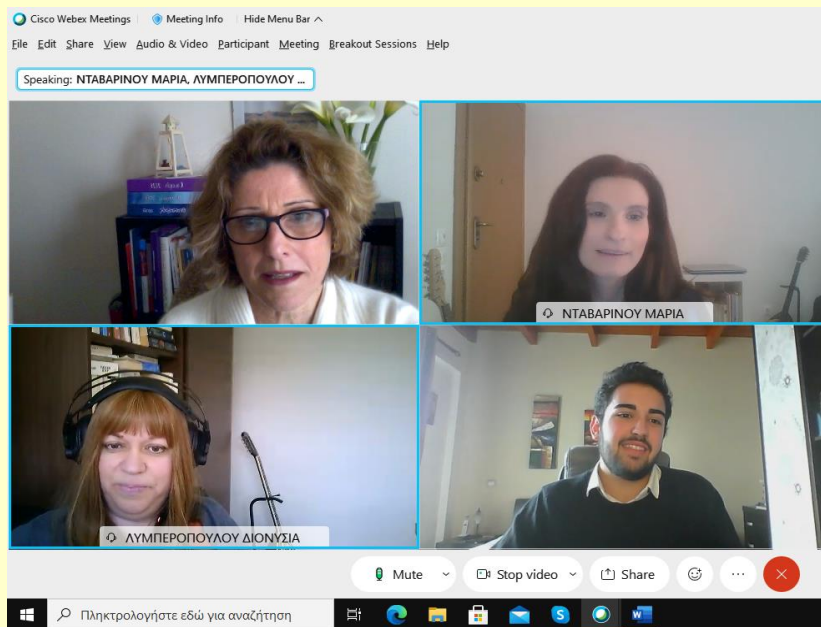
Ναι. Πάντα φοβάμαι. Παραδέχομαι ότι αρκετές φορές έχω νιώσει το φόβο του τέλους της έμπνευσής μου. Κάποιες φορές σώζομαι επειδή κοιμάμαι εύκολα και βλέπω όνειρα. Όνειρα πολλά. Και για αυτό, δίπλα στο κομοδίνο μου, έχω σημειωματάριο, για να σημειώνω την κάθε στιγμή έμπνευσης μου.

Φωτογραφικό Υλικό της Εκδήλωσης

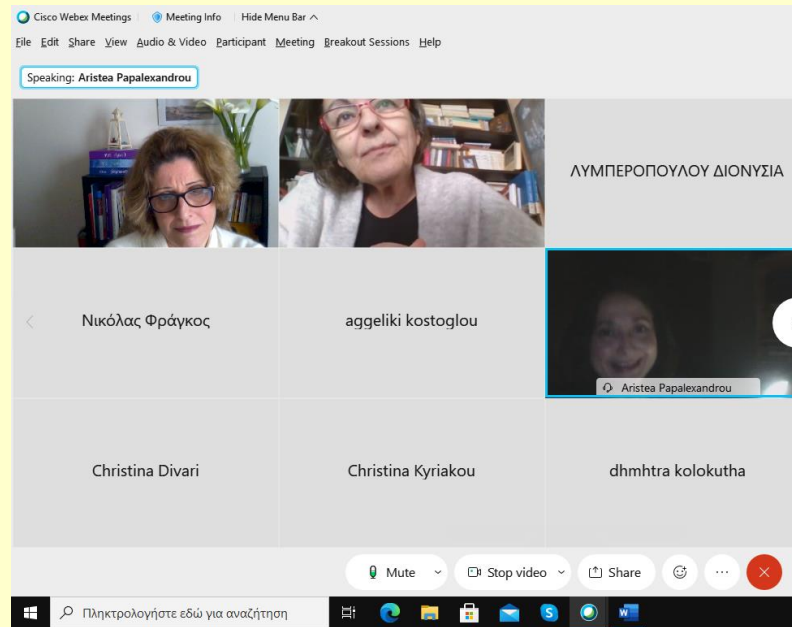

Η ποιήτρια απαγγέλει τη Δραπέτισσα

Οι συντονίστριες της συνέντευξης με το μαθητή Νίκο Φράγκο.

Η Ποιήτρια Αριστέα Παπαλεξάνδρου, η συντονίστρια φιλολόγων 5^{ου} Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Αττικής κα. Έφη Αργυρού, η εκπαιδευτικός Δέσποινα Μπακοπούλου

Αφίσα – Πρόσκληση

(πατείστε επάνω)

κινούμενη Αφίσα , Συνομιλώντας με την Αριστέα Παπαλεξάνδρου.mp4

Παράρτημα

Ποιητικές Συλλογές

Νυκτερινή Βιβλιοθήκη, Κέδρος, Αθήνα, 2021

Μας προσπερνά, Κέδρος, Αθήνα, 2015

Υπογείως, Τυπωθήτω, Αθήνα, 2012

Ωδικά πτηνά, Τυπωθήτω, Αθήνα, 2008

Άλλοτε αλλού, Νεφέλη, Αθήνα, 2004

Δυο όνειρα πριν, Μανδαγόρας, Αθήνα, 2000

Μαθαίνοντας για την Αριστέα Παπαλεξάνδρου

(1) Αριστέας Παπαλεξάνδρου: Υπογείως – κριτική της Ανθούλας Δανιήλ, <https://frear.gr/?p=7330>

(2) Αριστέα Παπαλεξάνδρου, **Μας προσπερνά**, Άλκηστις Σουλογιάννη,
<https://tapoiitika.wordpress.com/%CE%BA%CF%81%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82/%CE%B1%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AD%CE%B1->

[%CF%80%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%BB%CE%B5%CE%BE%CE%AC%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%BF%CF%85-%CE%BC%CE%B1%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%BD%CE%AC/](#)

(3) **Ωδικά πτηνά** της Αριστέας Παπαλεξάνδρου, Χριστίνα Αργυροπούλου, https://www.poeticanet.gr/aristea-papalexandrou-wdika-ptina-a-1185.html?category_id=405

(4) Μας προσπερνά του Γιώργου Λίλλη, <https://www.oanagnostis.gr/17554-2/>

(5) Για την ποιητική συλλογή της Αριστέας Παπαλεξάνδρου «Μας προσπερνά», της Αλεξάνδρας Μπακονίκα, <https://bookpress.gr/kritikes/poisi/8010-papalexandrou-aristea-kedros-mas-prosperna>

(6) ΚΑΤΑΣΤΑΛΑΓΜΕΝΗ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΤΗΤΑ, Αριστέα Παπαλεξάνδρου, *Νυχτερινή βιβλιοθήκη*, Κέδρος, 2020, της ΘΕΩΝΗΣ ΚΟΤΙΝΗ <https://neoplanodion.gr/2021/05/04/katastalagmeni-syneiditotita-papalexandrou-kotini/>

(7) <https://www.culturebook.gr/grafeion-poihsews/poet-portraits/2019-10-30-11-05-40.html>

(8) <http://georgakas.lit.auth.gr/simikta/index.php/component/chronoforms/?chronoform=searchBy&subject=34866>

(9) Αριστέα Παπαλεξάνδρου, *Άλλοτε αλλού, Μας προσπερνά / 5 ποιήματα*

https://strophess.blogspot.com/2018/12/5_10.html

- (10) Αριστέα Παπαλεξάνδρου: Νυχτερινή βιβλιοθήκη, εκδόσεις Κέδρος, Παυλίνα Παμπούδη, <http://www.periou.gr/%CE%B1%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AD%CE%B1-%CF%80%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%BB%CE%B5%CE%BE%CE%AC%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%BF%CF%85-%CE%BD%CF%85%CF%87%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BD%CE%AE-%CE%B2%CE%B9%CE%B2/>
- (11) <https://www.poeticanet.gr/aristea-papalexandroy-wdika-ptina-a-1185.html>
- (12) Η παιγνιώδη αντι-στάση της ποίησης, Άννα Αλεφαντίδου, <https://www.poeticanet.gr/paigniwdi-anti-stasi-poiisis-a-1783.html>
- (13) <https://diastixo.gr/logotexnikakeimena/roihs/14857-meso-dyo-pandimion> (έχει ενδιαφέρον καθώς δημοσιεύθηκε το Σεπτέμβρη 2020 για την Κική Δημουλά)

Ακούγοντας την Αριστέα Παπαλεξάνδρου

✚ «21 ποιητές για την 21η Μαρτίου του 2021» <https://www.youtube.com/watch?v=jbS3n7VA2zE>

✚ <https://www.poeticanet.gr/papalexandroy-aristea-a-1574.html>

✚ ΚΑΤΙ ΠΑΡΑΞΕΝΟ, <https://www.youtube.com/watch?v=o2EM5kN-g0>

✚ «Η Ποίηση σήμερα» Αριστέα Παπαλεξάνδρου
https://www.youtube.com/watch?v=u3wBAVL4_7M

✚ [Αφήγηση - αφιέρωμα στην Κική Δημουλά - YouTube \(24 Φεβρουαρίου 2021\)](#)

